

Kaupunginhallituksen lausunto koskien ekopisteen tyhjennyksiä kevään 2025 aikana

Kaupunginhallitus 09.06.2025 § 151
358/00.01.03.00/2025

Rinki Oy ja ekopisteverkosto

Viitasaarella toimivaa Rinki-ekopisteverkoston ekopistettä ylläpitää Rinki Oy. Yhtiöllä on kuluneen kevään aikana ollut merkittäviä haasteita Viitasaaren ekopisteen tyhjennyksessä, jonka vuoksi jäteongelma koetaan haitalliseksi myös asukkaiden näkökulmasta. Rinki Oy on perustettu tuottajavastuun vuoksi, sillä pakkaavien ja pakattuja tuotteita tuottavien yritysten hoidettava tuottajavastuu pakkauksistaan.

Tuottajavastuulla tarkoitetaan yrityksen velvollisuutta järjestää tuotteista syntyvien jätteiden uudelleenkäyttö, kierrätys ja muu jätehuolto sekä kattaa näistä aiheutuvat kustannukset. Jätelain mukaan vastuu on yrityksillä, jotka myyntitavasta riippumatta saattavat Suomen markkinoille moottorikäyttöisten ajoneuvojen renkaita, autoja, sähkö- ja elektroniikkalaitteita, paristoja ja akkuja, keräyspaperia sekä pakkauksia.

Pakkausten tuottajavastuu velvoittaa yritystä, joka pakkaa Suomessa, maahantuo pakattuja tuotteita tai myy tuotteitaan Suomeen etäkaupalla.

Suomessa pakkausten tuottajavastuu on toteutettu yhteisellä järjestelmällä, jossa tuottajayhteisöt vastaavat tuottajavastuun vaatimusten käytännön toteutuksesta, kuten keräyksestä ja kierrätyksestä. Pakkausten kierrätysmaksut laskutetaan tuottajavastuullisilta yrityksiltä.

Pakkausten tuottajavastuu perustuu jätelakiin (646/2011) sekä valtioneuvoston asetukseen pakkauksista (518/2014 ja 1029/2021). Jätelaki päivittyi 15.7.2021 ja 20.12.2022. Pakkausasetus uusittiin 25.11.2021 ja päivitettiin 29.12.2022 (1321/2022). Tuottajavastuu tarkoittaa tuottajan velvollisuutta järjestää omalla kustannuksellaan vaatimusten mukainen käytönjälkeinen jätehuolto ja hyödyntäminen/kierrätys sekä siihen liittyvä tiedotus ja raportointi.

Osa pakkausten tuottajista (ns. SUP-tuotteiden tuottajia) koskevat lisäksi jätelain nojalla säädetyt valtioneuvoston asetus eräistä muovituotteista (1318/2022) sekä asetus eräiden muovituotteiden tuottajien kunnille maksamista korvauksista (1320/2022).

Sammakkokangas Oy ja aluekeräyspisteet

Sammakkokangas Oy ylläpitää Viitasaarella toimivia aluekeräyspisteitä. Myös aluekeräyspisteiden vähennys on tuottanut merkittäviä haasteita kierrätykseen ja jätteen kerääntymiseen. Sammakkokangas Oy:n osalta kaupunki on käynyt neuvotteluita ongelman ratkaisemiseksi. Sammakkokangas Oy on ollut yhteydessä myös Rinki Oy:öön. Sammakkokangas Oy:llä ei ole velvollisuutta Rinki Oy:n velvoitteiden päälle järjestää esimerkiksi täydentävää muovin keräystä, sillä se tuottaa lisäkustannuksia myös Sammakkokangas Oy:lle ja sitä kautta kuntalaisille.

Viitasaarella Ringin verkosto on asukasluvuun suhteutettuna erittäin pieni. Esimerkiksi Hankasalmeella, joka on Viitasaaren pinta-alaa ja asukasluvua pienempi, on yhteensä viisi pistettä, kun Viitasaarella vastaavia pisteitä on yksi.

Sekä Rinki ekopisteen että aluekeräyspisteiden tilanne on herättänyt kevään aikana myös paljon kuntalaiskeskustelua, jonka vuoksi on sovittu, että myös kaupunginhallitus antaa asiaan oman lausuntonsa.

Aluekeräyspisteiden osalta on huomioitavaa, että keräyspisteiden väärinkäyttö työllistää Sammakkokangas Oy:tä merkittävästi. Kiertävä siivouskäynti järjestetään viikoittain, mutta asukkaiden alueille tuomien, jätepisteelle kuulumattomien, yksittäisten, isojen kappaleiden vuoksi kuljetuskalusto täyttyy usein ennakoitua enemmän. Sammakkokangas Oy:n kanssa on sovittu, että se toimittaa alukeräyspisteille uudet ja selkeät lajitteluohjeet kesän 2025 aikana.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi määrätä roskaajan siivoamaan alueen (Jätelaki 75 §). Viitasaaren kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvonta-alue kattaa seitsemän kuntaa. Ympäristönsuojeluviranomaisen nykyiset resurssit eivät riitä valvomaan jättepisteiden roskaantuneisuutta systemaattisesti, vaan valvonta perustuu viranhaltijoiden satunnaisiin havaintoihin ja yleisöilmoituksiin. Viitasaaren Rinki-ekopisteen roskaantumisesta on ympäristösihteeri ollut yhteydessä suoraan Rinki Osakeyhtiöön, minkä jälkeen piste on siivottu. Mikäli roskaantuminen on toistuvaa ympäristönsuojeluviranomainen voi tehostaa valvontatoimenpiteitä kohteelle.

Lisätiedot: Kaupunginjohtaja Helena Vuopionperä-Kovanen, puh. 050 307 6114, helena.vuopionpera-kovanen@viitasaari.fi, kunnossapitopäällikkö Ari Köngäs, puh. 040 626 1794, ari.kongas@viitasaari.fi, elinympäristön ja asumisen palvelualuejohtaja Jukka Tuohimaa, puh. 040 152 7225 jukka.tuohimaa@viitasaari.fi

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja:

Viitasaaren kaupunginhallitus esittää lausuntonaan seuraavaa:

Viitasaaren kaupunki vaatii, että Rinki Oy lisää ekopisteitä Viitasaaren kaupungin keskustaajamaan sekä aluekeräyspisteiden yhteyteen ja vastaa siitä, että sekä olemassa olevan että perustettavien pisteiden tyhjennysväli on riittävä. Viitasaaren kaupungin asukasluku kasvaa määräaikaaisesti aina kesä-aikoina, jolloin kaupunkiimme tulevat myös vapaa-ajan asukkaat. Nykyinen ekopisteiden määrä ei ole kaupungin näkökulmasta riittävä, eikä vastaa Rinki Oy:n yrityslupausten mukaista toimintaa. Nykytilanteen pitkittyessä todelliseksi haitaksi muodostuvat myös haittaeläimet.

Kevään 2025 aikana ilmenneet tyhjennysaasteet ovat tuottaneet merkittävää haittaa kaupunkimme asukkaille. Viitasaaren kaupunki edellyttää, että pisteiden lisäämiseen sekä tyhjennysaasteisiin vastataan mahdollisimman nopeasti, jo kesän 2025 aikana. Viitasaaren kaupunki edellyttää, että kapasiteettiä lisätään puristaville astioille tai asia korjataan muilla teknisillä ratkaisuilla.

Päätös

Viitasaaren kaupunginhallitus hyväksyi lausunnon yksimielisesti.

Merkitään pöytäkirjaan, että kaupunginjohtaja Helena Vuopionperä-Kovanen esitteli asiaa kokouksessa.

Merkitään pöytäkirjaan, että esittelytekstiin lisättiin tekninen täydennys ympäristöpalveluiden osalta.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote ja kannanotto: Rinki Oy, tiedoksi Sammakkokangas Oy, kunnossapitopäällikkö.